

STORTINGET

Innst. 93 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:261 S (2021–2022)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen om kontroll ved fotlenke med GPS-sender ved forvaringsdømtes permisjon fra soning

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre adgang til å sette vilkår om elektronisk kontroll ved fotlenke med GPS-sender for forvaringsdømte under permisjon fra soning, og om nødvendig fremme de nødvendige lovendringer for å oppnå formålet.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kamzy Gunaratnam, Odd Harald Hovland og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Ivar B. Prestbakmo og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, lederen Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre,

Ingvild Wetrhus Thorsvik, viser til Dokument 8:261 S (2021–2022) Representantforslag om kontroll ved fotlenke med GPS-sender ved forvaringsdømtes permisjon fra soning, fra representantene Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen.

Komiteen viser til at forslagsstillerne mener det må på plass et regelverk som gir adgang til elektronisk kontroll med GPS-sender av forvaringsdømte som har permisjon. Forslagsstillerne mener dette vil gi en mer effektiv kontroll med at øvrige vilkår, som eksempelvis bestemt oppholdssted, overholdes av den forvaringsdømte under permisjon. Forslagsstillerne påpeker videre at en adgang til å sette vilkår om fotlenke med GPS-sender vil redusere rømningsfaren under permisjon, ved at det vil gå en alarm idet den forvaringsdømte eventuelt fjerner fotlenken, og at man da vil få vite hvor vedkommende befant seg idet fotlenken ble fjernet. Til den reduserte rømningsfaren bemerker forslagsstillerne at med en fotlenke vil ikke den forvaringsdømte kunne gå gjennom sikkerhetskontrollen på en flyplass.

Komiteen viser til at kontroll i form av fotlenke med GPS-sender er teknologi som allerede benyttes i dag, eksempelvis ved idømmelse av omvendt voldsalarm. Komiteen viser til at forslagsstillerne derfor mener det må være mulig å få dette raskt implementert og tatt i bruk også overfor forvaringsdømte som gis permisjon fra soning.

Komiteen viser til departementets svarbrev daterert 5. oktober 2022, vedlagt denne innstillingen. Komiteen merker seg at Justis- og beredskapsdepartementet vil se på muligheten for bruk av elektronisk kontroll ved permisjoner og prøveløslatelse og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er opptatt av at forvaringsdømte får progresjon i straffegjennomføringen. En god progresjon er viktig både for å sikre forsvarlige sikkerhetsmessige rammer og at forvaringsdømte på lik linje med andre straffedømte skal ha gode muligheter for rehabilitering og tilbakeføring ved endt soning.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, er enig med forslagsstillerne og statsråden i at bruk av digitale kontrolltiltak vil kunne bidra til bedre kontroll ved permisjon og prøveløslatelse. Bruk av fotlenke med GPS-sender kan bidra til å øke tryggheten for fornærmede, etterlatte og samfunnet ved en prøveløslatelse, samtidig som det i liten grad begrenser den forvaringsdømtes mulighet for tilbakeføring.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er derfor glad for at statsråden har varslet at departementet allerede jobber med mulighetene for å implementere elektronisk kontroll ved permisjoner og prøveløslatelser, og vil stemme for forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet støtter forslaget og er enig i at det må på plass et regelverk som gir adgang til elektronisk kontroll med GPS-sender av forvaringsdømte som har permisjon. Dette vil gi en mer effektiv kontroll med at øvrige vilkår, som eksempelvis bestemt oppholdssted, overholdes av den forvaringsdømte under permisjon. Kontroll ved bruk av GPS-sender under permisjon vil også bidra til å redusere rømningsfaren.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre adgang til å sette vilkår om elektronisk kontroll ved fotlenke med GPS-sender for forvaringsdømte under permisjon fra soning, og om nødvendig fremme forslag om nødvendige lovendringer for å oppnå formålet.»

Komiteens medlem fra Venstre viser til at bruk av GPS-sporing er et veldig inngripende tiltak. Bruk av digital sporing genererer data som, samlet over tid, kan gi mye informasjon om den enkeltes vaner og preferanser. Inngrepet i retten til privatliv må veies opp mot behovet for å gjøre et slik inngrep. Slik dette medlem leser forslaget, er målet med GPS-sporingen å føre kontroll med de forvaringsdømte og å oppnå redusert rømningsfare. I tillegg vil digital sporing kunne bidra til å øke tryggheten til fornærmede, etterlatte og samfunnet ved permisjoner og prøveløslatelser.

Dette medlem viser videre til at det ved vurderingen av implementering av et slikt tiltak må vurderes om det er andre mindre inngripende tiltak som kan benyttes for å nå det samme målet. Eksempelvis vil radiofrekvensteknologi utgjøre et mindre omfattende personverninngrep enn GPS-sporing. Til dette kommer det at det eksisterende permisjonsregelverket allerede forutsetter at man foretar en sikkerhetsvurdering før vedkommende får innvilget permisjon.

Dette medlem vil understreke at dersom det skulle bli aktuelt å implementere elektronisk kontroll ved permisjoner og prøveløslatelser, må det fremgå klart når og i hvilket omfang det er anledning til å benytte seg av GPS-sporing. Det fordrer en lovbestemmelse og et omkringliggende rammeverk som regulerer til hvilket formål, i hvilke situasjoner og i hvilket omfang GPS-sporing kan benyttes. Det må fremgå klart og tydelig på hvilken måte personvernopplysningene skal brukes og hvor lenge de skal lagres, herunder om dataene skal brukes til å følge med på vedkommendes bevegelser i sanntid, og om det er tale om situasjonsbestemt sporing.

Etter dette medlems syn bør kontrollen tilpasses risikoen den enkelte vil utgjøre, og ikke være strengere eller mer omfattende enn det som er nødvendig for å ivareta formålet. Det bør dessuten legges opp til at kontrolltiltakene vurderes fortløpende, slik at de eventuelt kan justeres. Før teknologien tas i bruk, må kriminalomsorgen informere vedkommende om hvilken teknologi som vil bli brukt, hvilke personopplysninger som vil bli behandlet som følge av bruken, og hvilke konsekvenser brudd som avdekkes, kan medføre.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti.

K o m i t e e n har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Stortinget ber regjeringen sikre adgang til å sette vilkår om elektronisk kontroll ved fotlenke med GPS-sender for forvaringsdømte under permisjon fra soning, og om nødvendig fremme forslag om nødvendige lovendringer for å oppnå formålet.

Oslo, i justiskomiteen, den 29. november 2022

Per-Willy Amundsen

leder

Ingunn Foss

ordfører

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
22/5041 – STEL/LLE

Dato
05.10.2022

Dokument 8:261 S (2021-2022) – Representantforslag om kontroll med fotlenke med GPS-sender ved forvaringsdømtes permisjon fra soning

Jeg viser til Justiskomiteens brev 21. september 2022 med vedlagte representantforslag. Forslagsstillerne ber regjeringen om å sikre adgang til å sette vilkår om elektronisk kontroll ved fotlenke med GPS-sender for forvaringsdømte under permisjon fra soning, og om nødvendig fremme de nødvendige lovendringer for å oppnå formålet.

Kriminalomsorgen skal legge til rette for at forvaringsdømte får progresjon i straffegjennomføringen innenfor sikkerhetsmessig forsvarlige rammer. Bruk av digitale kontrolltiltak vil kunne bidra til bedre kontroll ved permisjon og prøveløslatelse, og gjennom det gi økt samfunnssikkerhet og trygghet til fornærmede og etterlatte.

Justis- og beredskapsdepartementet vil se på muligheter for bruk av elektronisk kontroll ved permisjoner og prøveløslatelse, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Med hilsen

Emilie Mehl